

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาให้ทราบถึง ความต้องการและการใช้ข้อสนเทศของครู/อาจารย์ โรงเรียนสารพัดช่างในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับ ภาษา ความทันสมัย สาขาวิชา แหล่งข้อสนเทศ รูปแบบและลักษณะ ของข้อสนเทศที่ครู/อาจารย์ต้องการและมีการใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสอน พร้อมทั้งเปรียบเทียบความต้องการและการใช้ข้อสนเทศเพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน ให้สนองความต้องการของผู้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับความเป็นจริงในการใช้ข้อสนเทศ ดังมีวิธีดำเนินการวิจัย คือ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู/อาจารย์ ที่ทำการสอนของโรงเรียนสารพัดช่างในกรุงเทพมหานครในปีการศึกษา 2529 คือ โรงเรียนสารพัดช่างธนบุรี โรงเรียนสารพัดช่างพระนคร โรงเรียนสารพัดช่างสีพระยา และโรงเรียนสารพัดช่างนครหลวง ทั้งนี้ไม่รวมถึงครู/อาจารย์ผู้ลาศึกษาต่อ หรือช่วยราชการ ตลอดจนถึงผู้ที่ไม่ได้สอน ดังนั้น ครู/อาจารย์ที่เป็นประชากรครั้งนี้จึงมีจำนวน 204 คน ดังมีรายละเอียดคือ

ตารางที่ 1 จำนวนครู/อาจารย์ที่เป็นประชากรจำแนกตามโรงเรียน
(2 กุมภาพันธ์ 2530)

ชื่อโรงเรียน	จำนวนครู/อาจารย์
โรงเรียนสารพัดช่างธนบุรี	42
โรงเรียนสารพัดช่างพระนคร	74
โรงเรียนสารพัดช่างสีพระยา	49
โรงเรียนสารพัดช่างนครหลวง	39
รวม	204

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบกำหนดให้ตอบ มี 6 คำถาม คือ เพศ ระดับการศึกษา คณะวิชาที่สังกัดและสาขาวิชาที่สอน หลักสูตรที่สอน ระยะเวลาที่สอน และประสบการณ์ในการเพิ่มพูนความรู้ ทั้งนี้ทุกข้อได้กำหนดข้ออื่น ๆ (โปรดระบุ) ไว้ด้วย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและการใช้ข้อสนเทศเพื่อการสอน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบกำหนดช่วงความถี่ของความต้องการและการใช้ข้อสนเทศ มีคำถาม 6 ข้อเกี่ยวกับ ภาษา ความทันสมัย สาขาวิชา แหล่งข้อสนเทศ รูปแบบ และลักษณะ ของข้อสนเทศ ช่วงความถี่แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

5	มากที่สุด	หมายความว่า	มีความต้องการหรือการใช้จริงตาม ข้อความนั้น ๆ มากที่สุด
4	มาก	หมายความว่า	มีความต้องการหรือการใช้จริงตาม ข้อความนั้น ๆ มาก
3	ปานกลาง	หมายความว่า	มีความต้องการหรือการใช้จริงตาม ข้อความนั้น ๆ ปานกลาง
2	น้อย	หมายความว่า	มีความต้องการหรือการใช้จริงตาม ข้อความนั้น ๆ น้อย
1	น้อยที่สุด	หมายความว่า	มีความต้องการหรือการใช้จริงตาม ข้อความนั้น ๆ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามในการปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียนให้สามารถสนองตอบความต้องการและการใช้ข้อสนเทศของครู/อาจารย์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

การทดสอบแบบสอบถาม

เมื่อพิจารณาว่า เนื้อหาในแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว ได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แก้ไข แล้วจึงนำไปทดสอบ

(Pretest) กับครู/อาจารย์ของโรงเรียนสารพัดช่างชลบุรี จำนวน 16 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความเหมาะสม และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาอีกครั้งก่อนนำไปใช้กับประชากรต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการขออนุญาตกรมอาชีวศึกษา ในการแจกแบบสอบถามแก่ครู/อาจารย์ที่ทำการสอนของโรงเรียนสารพัดช่างในกรุงเทพมหานครทั้ง 4 แห่ง เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ได้นำแบบสอบถามไปแจกแก่ครู/อาจารย์ด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2530 แบบสอบถามที่แจกไปมีจำนวนทั้งสิ้น 204 ชุด สำหรับครู/อาจารย์ที่ไม่มา หรือไม่อยู่ในขณะที่แจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำส่งไว้ให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการของแต่ละโรงเรียน เพื่อแจกแก่ครู/อาจารย์ต่อไป โดยระบุในแบบสอบถามให้ส่งคืนภายในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2530 และผู้วิจัยได้ไปขอรับคืนด้วยตนเอง แต่เก็บแบบสอบถามคืนได้ไม่เพียงพอที่จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในระดับนำเชื่อถือได้ ผู้วิจัยจึงได้ขอให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการช่วยติดตามและรวบรวมแบบสอบถามให้ จนสามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้จำนวน 165 ชุด ได้แบบสอบถามคืนคิดเป็นร้อยละ 80.88 รวมระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 3 สัปดาห์

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้แปลคำตอบในแบบสอบถามเป็นตัวเลข เพื่อลงรหัสในแบบฟอร์มการลงรหัส (Coding Sheet) และเตรียมข้อมูลบันทึกลงในแฟ้มแม่เหล็ก จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดไปประมวลและวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ที่โครงการสำนักบริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยใช้วิธีการทางสถิติต่าง ๆ กัน ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการและการใช้ข้อสนเทศ วิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ แล้วนำมาเปรียบเทียบหาความแตกต่างด้วยการทดสอบค่าที (t-Test) และค่าเอฟ (F-Test) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาแยกวิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างความต้องการกับการใช้ข้อสนเทศของครู/อาจารย์ทั้งหมด เป็นรายข้อ (ในส่วนของตอนที่ 2) ได้แก่ ความต้องการและการใช้ข้อสนเทศในคำภาษาไทย ความทันสมัย สาขาวิชา แหล่งข้อสนเทศ รูปแบบและลักษณะของข้อสนเทศ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-Test)

2.2 เปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างเพศ ในเรื่องความต้องการและการใช้ข้อสนเทศ เกี่ยวกับรูปแบบและแหล่งข้อสนเทศ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-Test)

2.3 เปรียบเทียบหาความแตกต่างของระดับการศึกษา คณะวิชาที่สังกัด หลักสูตรที่สอน และ ระยะเวลาที่สอน โดยจำแนกออกเป็น

2.3.1 ระดับการศึกษา จำแนกความต้องการและการใช้ข้อสนเทศในคำภาษาไทย รูปแบบข้อสนเทศ และ แหล่งข้อสนเทศ

2.3.2 คณะวิชาที่สังกัด จำแนกความต้องการและการใช้ข้อสนเทศในคำภาษาไทย ความทันสมัย รูปแบบข้อสนเทศ แหล่งข้อสนเทศ และลักษณะของข้อสนเทศ

2.3.3 หลักสูตรที่สอน จำแนกความต้องการและการใช้ข้อสนเทศในคำภาษาไทย ความทันสมัย และรูปแบบข้อสนเทศ

2.3.4 ระยะเวลาที่สอน จำแนกความต้องการและการใช้ข้อสนเทศในคำความทันสมัย และรูปแบบข้อสนเทศ

โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ซึ่งหากรายการใดมีความแตกต่างกัน จะทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Newman Keul

ทั้งนี้ในการเปรียบเทียบได้กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และการนำเสนอผลการทดสอบค่าทีและค่าเอฟ ซึ่งจะแสดงว่ามีความแตกต่างระหว่างข้อมูลนั้น จะทำโดยระบุเครื่องหมายดอกจัน (*) ไว้ที่ค่านั้น ๆ จากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในรูปของความเรียงและตาราง โดยแปลความค่าเฉลี่ยของข้อมูลดังนี้

4.60 - 5.00	มากที่สุด
3.60 - 4.59	มาก
2.60 - 3.59	ปานกลาง
1.60 - 2.59	น้อย
1.00 - 1.59	น้อยที่สุด

3. ข้อมูลตอนที่ 3 ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด เป็นการรวบรวมความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอในรูปของความเรียง โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ข้อเสนอแนะการบริหาร คำบริการ และคำสนทนาที่